

Mèxic, D.F., 18 de novembre del 1965

Estimat Pere:

Sí, em devies carta des de feia setmanes, i ja començava a creure que em tenies abandonat. És mala cosa que no facis còpia de les cartes que m'escrives, perquè el que sostenim és un diàleg, i deixa't de falòrnies i de dir que les meves cartes són les bones, com si t'escrivissis amb Zeus enlloc de contestar al teu amic Agustí.

Aquesta carta haurà d'ésser necessàriament curta. No tinc temps avui, ni el cap per a posar-me a dir-te coses i coses. Et diré les més indispensables, sense embolicar la troca. Abans que res, tens al teu poeta en plena exultació perquè ja té damunt de la seva taula el primer exemplar de Mársias e Adila, enviat per avió des de São Paulo. És una edició d'una bellesa estremidora, i els meus dits àvids se m'escapen de tant en tant cap al llibre i el toquen i fullegen. Crec que el poema farà una gran impressió al Brasil, i més en aquests moments, en què una poesia pot coincidir amb una passió. La traductora, Stella Leonardos, ha preparat el terrny des de fa mesos, amb notes sobre mi, articles, publicació de poemes en diaris i revistes de gran circulació, i ara té ja enllestida una campanya no solament de premsa, sinó de televisió i ràdio. Totplegat em té una mica avergonyit, però accepto amb alegria aquesta súbita difusió, jo, que estic tan acostumat a que la meua obra hagi hagut de conformar-se a unes limitacions de comunicació gairebé clandestina. Cada vegada més, es veu que el meu destí és ésser clandestí a Catalunya.

Mársias e Adila no ha sortit sots el signe de la casa Grijalbo, sinó sota el de Monfort Editor. São Paulo. Quan Grijalbo va ésser informat pel seu soci del Brasil que havia decidit editar el poema, va contestar que no aprovava el projecte, perquè "creia que no seria negoci." Aleshores, Monfort tingué la idea de posar-se a editar pel seu compte i que el poema fos el llibre inaugural. I així, ha estat, miraculosament. I ves per on ara correm el risc que el llibre sigui un èxit de venda. M'ho ensumo. I ja saps que tinc nas.

Torno a grapejar el llibre... Escolta com canto en portuguès:

Formosa és, Adila, como geleira coberta
por rajadas de espigas;
és bela, mulher, como estatua de proa,
suspenso peso puro de molhada cintura
e coroa salina...

Escolta el final de La cançó d'Ariela:

E me comovia a sombra,
minha sombra antes tão fria,
minha sombra que dançava
levando o corpo da vida.

Ariela, sangrar querias
como as profundas vindimas.

I la veu de Mársias:

Rodeada de espigas, a lenda da minha alma
fumeia como um boi debaixo da chuva.
As profecias marcham com a dor ao ombro
e envoltas em aromas florestais. Eu canto.
De amor me visto. Ardo. Sou o homem. O menino.

Rebràs un exemplar del poema, enviat directament des de São Paulo. També el rebran Ribera i Cucurull. Vosaltres tres encapçaleu la llista d'una trentena de noms d'amics escampats pel món que vaig enviar a Monfort en la meva darrera lletra.

M'alegra molt saber que estàs escrivint una novel·la a tot drap. La teva decisió de fugir del realisme de motlle que ara s'estila, només fa que adequar els teus registres de sensibilitat a la tendència central del teu esperit. Crec que la novel·la en funció realista només té autèntica validesa si l'accent cau sobre una èpica de tipus social-històric (exemple: Sholojov) o té una inspiració mítico-simbòlica (exemple: Josep i els seus germans, de Thomas Mann). Els somnis han d'ésser parits. I no oblidem que són els germans bessons de la realitat humana.

Jo, per la meva banda, tinc un xic encallada la meva novel·la, per culpa de feina urgent, visites, correspondència, el proper casament del Roger (serà el 16 del mes vinent) i altres trucs de la vida. Ja en tinc 100 pàgines escrites i d'un moment a l'altre reprendré el ritme interromput.

Escriu-me aviat.... amb còpia. Una forta abraçada del teu

2280039

